

Vienotās pieteikšanās modulis

1. Esošās situācijas apraksts

Vienotās pieteikšanās modulis tika izstrādāts Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2007. –2013. gada plānošanas perioda darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.1.1. apakšaktivitātes “Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība” Valsts reģionālās attīstības aģentūras (turpmāk - VRAA) īstenotā projekta “ Pašvaldību funkciju atbalsta sistēmas 2. kārtā” (2012. gada 31. augusta līgums Nr. 6-15/11/58-8) ietvaros.

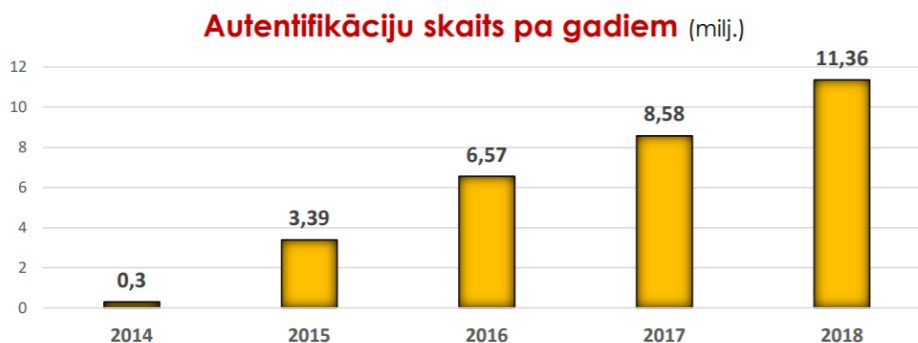
Vienotās pieteikšanās modulis (VPM) nodrošina integrētu un vienotu lietotāju autentifikācijas pakalpojumu sniegšanu valsts un pašvaldības informācijas sistēmām (turpmāk – IS), izmantojot eID, eParaksta vai internetbanku autentifikāciju. Risinājums ir pieejams Latvijas rezidentiem, kuru rīcībā ir kāds no autentifikācijas līdzekļiem; eID, eParaksts, eParaksts Mobile, Swedbank, SEB, Citadele, PNB, Luminor Nordea, Luminor DNB, MTB, PrivatBank, Rietumu vai Blue Orange banku internetbanku autentifikācijas līdzekļi. Risinājums ir pieejams arī nerezidentiem, kuri veic autentifikāciju, izmantojot eIDAS un savā valstī izziņotās eID shēmas identitāti apliecinājošo autentifikācijas līdzekli.

VPM nodrošina to, ka informācijas sistēmās, kurās tas ir integrēts, tiek nodrošināta lietotāju autentifikācija (identifikācija) izmantojot visus izplatītākos lietotāju identifikācijas līdzekļus neveicot šo identifikācijas līdzekļu integrāciju ar katru no identifikācijas pakalpojuma sniedzējiem (eID, eParakstu, internetbanku autentifikāciju un eIDAS), bet gan tā vietā nodrošinot integrāciju ar vienu risinājumu – VPM, kurš nodrošina iespēju identificēt lietotāju izmantojot iepriekš minēto identifikācijas līdzekļu klāstu.

Aplūkojot pēdējo gadu statistiku (1.tabula un 1.attēls), var novērot pieaugumu gan portālu skaitā, kuros tiek integrēts VPM, gan autentifikāciju skaitā, līdz ar to tiek prognozēts, ka šis pakalpojumu skaits turpinās pieaugt arī nākotnē.

1.tabula

Periods	Portālu skaits
2016. gads	41 portāls
2017. gads	43 portāli
2018. gads	50 portāli

VPM ietver arī **Elektroniskās identifikācijas un uzticamības pakalpojumu elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū (eIDAS)** autentifikāciju, kas VPM tiek atspoguļota kā atsevišķa autentifikācijas metode. eIDAS nākotnē piedāvās veikt autentifikāciju katrā no Eiropas Savienības (turpmāk – ES) 26 dalībvalstīm (izņemot Latviju un Lielbritāniju) un tieši tāpat ļaus šo 26 valstu pilsoņiem autentificēties Latvijas piedāvātajos e-pakalpojumos.

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija regulas (ES) Nr.910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK 12.punktam: “Viens no šīs regulas mērķiem ir likvidēt šķēršļus, kas patlaban kavē to elektroniskās identifikācijas līdzekļu pārrobežu izmantošanu, kuri tiek lietoti dalībvalstīs, lai autentificētos vismaz sabiedriskajiem pakalpojumiem. Šīs regulas mērķis nav iejaukties dalībvalstīs jau izveidotajās elektroniskās identitātes pārvaldības sistēmās un ar to saistītās infrastruktūrās. Šīs regulas mērķis ir nodrošināt to, ka ar drošu elektronisko identifikāciju un autentifikāciju ir iespējams piekļūt dalībvalstu piedāvātajiem pārrobežu tiešsaistes pakalpojumiem.”. Realizējot eIDAS autentifikāciju VPM, Latvijas publiskās pārvaldes nodrošinātajos tiešsaistes pakalpojumos (e-pakalpojumos) nav jāveic identifikācijas pārbaudi atbilstoši eIDAS regulai – tas tiek nodrošināts VPM, tādējādi to izdarot efektīvi un centralizēti.

2. Administratīvo resursu ietaupījums, kas veidojas no sistēmas lietošanas

Šobrīd VPM galvenais ieguvums iestādei ir dažādu autentifikācijas metožu apkopojums vienā rīkā, kas integrējams iestādes sistēmā vienu reizi, tādējādi aizstājot nepieciešamību pēc vairāku autentifikācijas metožu atsevišķas integrācijas vienā sistēmā un samazinot izdevumus publiskajai pārvaldei kopumā. VPM ir lētāks uzturēšanā, jo, nākot klāt kādam jaunam identifikācijas veidam, ir jāpārveido tikai VPM, nevis katras IS identifikācijas risinājums atsevišķi.

Ja nebūtu izstrādāts VPM, katrai iestādei būtu nepieciešams slēgt līgumus ar katru no autentifikācijas sniedzējiem vai jāveido katram lietotājam lietotājvārds un parole (kas nav pietiekami drošs risinājums), kā arī jāuztur esošās autentifikācijas metožu integrācijas vienā sistēmā. Līdz ar to 2.tabulā ir uzskaitīts iepriekšminēto

darbu iestāžu potenciālais cilvēkresursu ieguldījums, ko nodrošina VPM salīdzinot ar situāciju, ja katram e-pakalpojuma (informācijas sistēmas) nodrošinātājam būtu jānodrošina lietotāju identifikācija ar iepriekš minētajiem identifikācijas pakalpojuma sniedzējiem.

2. tabula

VPM sadarbības līgumi		
Autentifikācijas sniedzēji (bankas, LVRTC)		
	11	pakalpojuma sniedzēji
Slēgumi, kas izveidoti ar Vienotās pieteikšanās moduli – nozaru ministrijas un to padotības iestādes (portālu skaits, kas izmanto VPM nodrošinātos identifikācijas pakalpojumus)	37	slēgumi
Līguma slēgšanai patērētais laiks	5	cilvēkdienas
Kopā patērētais laiks līgumu uzturēšanai	2035	cilvēkdienas
Vidējais līguma slēgšanas termiņš	5	gadi
1 amata vieta	224	cilvēkdienas
Ietaupītās amata vietas	1,82	cilvēkslodzes

3. tabula

VPM uzturēšanas darbi		
Pieteikumu skaits gadā (2018. gada statistika) – no nozaru ministrijām un to padotības iestādēm no tiem:		
- sistēmu analītiķis	85	pieteikumi
vidēji 1h uz pieteikumu	85	cilvēkstundas
- sistēmu administrators	171	pieteikumi
vidēji 2h uz pieteikumu	342	cilvēkstundas
Kopā patērētais laiks pieteikumu risināšanai stundās	427	cilvēkstundas
Kopā patērētais laiks pieteikumu risināšanai dienās	53	cilvēkdienas
1 amata vieta	224	cilvēkdienas
Ietaupītās amata vietas	0,24	cilvēkslodzes

Ar VPM risinājuma nodrošināšanu nozaru ministrijās un to padotības iestādēs tiek ietaupītas 1,82 jurista amata vietas (21.amatu saime, 10.mēnešalgu grupa, III B līmenis) gadā, kas kopumā sastāda 34 879,32 *euro* ietaupījumu gadā, kā arī VPM risinājuma uzturēšanas darbos tiek ietaupītas 0,05 sistēmu analītiķa (19.4. amatu saime, 12.mēnešalgu grupa, IV līmenis) un 0,19 sistēmu administratora (19.5. amatu saime, 12.mēnešalgu grupa, IV A līmenis) amata vietas gadā (skat.3.tabulu), kas kopumā sastāda 5 646,59 *euro* ietaupījumu gadā.

Iestādei, kas izmanto VPM, nav jāveic papildus darbības attiecībā uz eIDAS autentifikāciju, atskaitot vien savas sistēmas pielāgošanu, lai varētu apstrādāt eIDAS lietotājus. Zemāk veiktie aprēķini (4. un 5.tabulā) atspoguļo situāciju, kad katrai

iestādei būtu jāveic visu ES dalībvalstu savienojuma konfigurācija un šo darbību ietaupījums, kad iestādēm, kuras izmanto VPM, šī iespēja tiek piedāvāta pēc noklusējuma.

4. tabula

ES dalībvalstu pievienošana eIDAS autentifikācijai		
EU dalībvalstis (izņemot Latviju un Lielbritāniju)	26	valstis
Slēgumi, kas izveidoti Vienotās pieteikšanās moduli (nozaru ministrijas un to padotības iestādes)	37	slēgumi
1 eIDAS valsts pievienošana (komunikācija, konfigurācija, testēšana)	3	cilvēkdienas
Kopējais patērētais laiks uz eIDAS valstu pievienošanu VPM	2866	cilvēkdienas
1 amata vieta	224	cilvēkdienas
Ietaupītās amata vietas	12,88	cilvēkslodzes

5. tabula

ES dalībvalstu savienojuma uzturēšana eIDAS autentifikācijai		
EU dalībvalstis (izņemot LV un UK)	26	valstis
Slēgumi, kas izveidoti ar Vienotās pieteikšanās moduli (nozaru ministrijas un to padotības iestādes)	37	slēgumi
1 eIDAS savienojuma uzturēšanas darbi (komunikācija, konfigurācija, sertifikātu atjaunošana, testēšana)	1	cilvēkdiena
Kopējais patērētais laiks uz eIDAS valstu savienojuma uzturēšanu VPM	962	cilvēkdienas
1 amata vieta	224	cilvēkdienas
Ietaupītās amata vietas	4,29	cilvēkslodzes

Ar eIDAS autentifikācijas ieviešanu VPM kopumā nozaru ministrijās un to padotības iestādēs tika ietaupītas 12,88 sistēmu administratora vietas uz ES dalībvalstu pievienošanu eIDAS autentifikācijai, kas kopumā finanšu izteiksmē ir 303 033,73 *euro*.

Ar eIDAS risinājuma uzturēšanu nozaru ministrijās un to padotības iestādēs ik gadu tiek ietaupītas 4,29 sistēmu administratora amata (19.5.amatu saime, 12.mēnešalgu grupa, IV A līmenis) vietas, kas sastāda 100 932,82 *euro* izmaksas gadā.

Kopumā ar VPM risinājuma ieviešanu iestāžu uz atlīdzību tiek ietaupīti 141 458,73 *euro* gadā (6,35 amata vietas) un ES dalībvalstu pievienošana eIDAS autentifikācijai ietaupa kopumā 303 033,73 *euro* (12,88 amata vietas).

3. Sistēmai šobrīd pieejamais cilvēkresursu apjoms

Šobrīd VPM un eIDAS risinājumu VRAA nodrošina 1 sistēmu analītiķis un 1 sistēmu administrators, kuri tiek finansēti no Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” specifiskā atbalsta mērķa 2.2.1. “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” 2.2.1.1. pasākuma “Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” ietvaros īstenotajiem projektiem “Vienotā datu telpa” (līgums Nr. 2.2.1.1/17/I/09) un “Pakalpojumu sniegšanas un pārvaldības platforma” (līgums Nr. 2.2.1.1/17/I/015), kuru īstenošana paredzēta līdz 2020. gada 30. novembrim.

4. Papildus nepieciešamie cilvēkresursi risinājuma uzturēšanai

No 2020. gada VPM risinājuma nodrošināšanai tajā skaitā eIDAS autentifikācijas risinājuma nodrošināšanai papildus nepieciešami 130 161,32 *euro* gadā, kā arī vienreizējs maksājums par darbavietu iekārtošanu 11 108 *euro*:

- 2 sistēmu analītiķi (19.4.amatu saime, 12.mēnešalgu grupa, IV līmenis), kam atalgojumam nepieciešami 58 818,66 *euro* gadā, darba vietas iekārtošanai 5 554 *euro* (atbilstoši VRAA aprēķiniem) un darbavietas uzturēšanai 6 262 *euro* (atbilstoši VRAA aprēķiniem) gadā;
- 2 sistēmu administratori (19.5.amatu saime, 12.mēnešalgu grupa, IV A līmenis), kam atalgojumam nepieciešami 58 818,66 *euro* gadā, darba vietas iekārtošanai 5 554 *euro* (atbilstoši VRAA aprēķiniem) un darbavietas uzturēšanai 6 262 *euro* (atbilstoši VRAA aprēķiniem) gadā.

Šie darbinieki ir nepieciešami, lai nodrošinātu:

- VPM tehnisku nodrošināšanu un drošību;
- VPM izmantoto identifikācijas risinājumu administratīvu un tehnisku pārvaldību;
- Nodrošinātu eIDAS autentifikāciju ar visu Eiropas Savienības dalībvalstu elektroniskās identifikācijas līdzekļiem;
- Nodrošinātu VPM integrācijas risinājuma publiskās pārvaldes portālos regulāru auditu attiecībā pret VPM izmantošanas vadlīnijām;
- u.c. darbiem, kas saistīti ar VPM attīstību un uzturēšanu.

6.tabula. Nepieciešamais papildu finansējums un papildu amata vietas

	2020. gads	2021. gads	2022. gads un turpmāk
Atlīdzība	117 637	117 637	117 637
Darba vietu izveide	11 108		
Darba vietas uzturēšana	12 524	12 524	12 524
Finansējums kopā	141 269	130 161	130 161
Amata vietu skaits	4	4	4

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs

J.Pūce

Edgars Cīrulis, 67079076
edgars.cirulis@vraa.gov.lv

Vineta Brūvere, 67026575

VARAMZinp3_140220_ platf

vineta.bruvere@varam.gov.lv